

עפ"ת (באר שבע) 50430-07-24 - עופר שוקרון נ' מדינת ישראל

תעבורה - נהיגה רשלנית

פלילי - עבירות תעבורה

פלילי - שיקולי ענישה

תעבורה - פסילה מינהלית

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עפ"ת 50430-07-24 שוקרון נ' מדינת ישראל 26 ספטמבר 2024
לפני כב' השופט הבכיר נתן זלוצ'ובר

המערער:

עופר שוקרון
ע"י ב"כ עו"ד אשר ארבל

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד דרור שטורק מפמ"ד

פסק דין

המדובר בערעור על הכרעת-הדין וגזר-הדין של בית המשפט השלום לתעבורה.

המערער הורשע על ידי בית המשפט קמא, לאחר ניהול הליך הוכחות, בעבירות של גרימת תאונת דרכים שתוצאתה חבלות של ממש, נהיגה בחוסר זהירות ואי מתן זכות קדימה בפנייה שמאלה, עבירות על תקנות 21(ב)(2) (ג) ו-64(א)(2) לתקנות התעבורה תשכ"א - 1961 וכן סעיף 38(3) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] תשכ"א - 1961.

בית המשפט קמא השית על המערער את העונשים הבאים:

א. פסילה מלקבל ומלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 5 חודשים.

ב. פסילה על תנאי בת 4 חודשים למשך 3 שנים לבל יעבור המערער עבירות בהן הורשע או עבירה של נהיגה בזמן פסילה.

ג. פיצוי בסך 1800 ₪ לנפגע העבירה.

ד. התחייבות בסך 2000 להימנע מביצוע עבירה בה הורשע למשך 3 שנים.

בהכרעת הדין התייחס בית המשפט קמא לנקודה השנויה במחלוקת - האם היה על המערער להבחין ברוכב האופניים בטרם החל בפניה שמאלה ולתת לו את זכות הקדימה.

בית המשפט קמא ביסס מסקנותיו על עדותו של בוחן התנועה והדוח שערך, עדותו של הנאשם ומהסרטון המתעד את התאונה.

השאלה המשמעותית ביותר שיש להשיב עליה על מנת להכריע ולקבוע האם היה יכול המערער להבחין ברוב האופניים היא - מאיזה כיוון הגיע רוכב האופניים, שכן התשובה על שאלה זו תשפוך אור על האפשרות של המערער להבחין בו.

בית המשפט קמא קבע כי:

"בהעדר עדות של רוכב האופניים ומשהנאשם עצמו לא הבחין כלל ברוכב האופניים ולא יכול היה לומר דבר על כיוון הגעתו (מעבר להצעת תרחישים ספקולטיביים) מצאתי כי ניתן ללמוד על כיוון הגעת רוכב האופניים מהסרטון שתיעד את רגע האימפקט ומעדותו של הבוחן".

בית המשפט קמא ציין, כי המצלמה קלטה את רוכב האופניים בסמוך לכניסתו לצומת וגם רכבו של המערער תועד לראשונה רק רגע לפני התאונה, בסמוך לפני תחילת פנייתו שמאלה.

עוד ציין בית המשפט קמא, כי ניתן להבחין בסרטון שרכב המערער אכן מגיע בנסיעה רצופה לצומת ופונה שמאלה מבלי לעצור בטרם הפניה וכן שניתן להבחין בכיוון הגעתו של רוכב האופניים אשר רכב על אופניו על הכביש, מול כיוון הגעת המערער.

בית המשפט קמא קבע, כי מצפיה בסרטון לא ניתן לדעת מתי החל רוכב האופניים בנסיעה על הכביש והאם כפי ששיער המערער, רוכב האופניים יצא מתוך סמטה או ממפרצון או ירד אל הכביש מבין מכוניות חונות.

בית המשפט קמא התייחס לעדותו של בוחן התנועה וקבע כי עדותו לפיה היה על המערער להבחין ברוכב האופניים גם אם הוא יצא ממפרצון לא נשללה. עוד קבע, כי לא נסתרה קביעתו כי אם רוכב האופניים היה יוצא ממפרצון סמוך לצומת לא היה מספיק לפתח את המהירות שאליה הגיע (בעת התאונה היה רוכב האופניים בהילוך שישי).

בית המשפט קמא קבע, כי מצפיה בסרטון ניכר כי רוכב האופניים נקלט לראשונה במצלמה כשהוא לא

במהירות של מי שרק החל בנסיעה אחרי שירד לכביש ממפרצון או יצא מבין מכוניות חונות, אלא במהירות גבוהה יותר ובנסיבות העניין היה על המערער לראותו בטרם החל בפניה שמאלה.

בנוסף לאמור קבע בית המשפט קמא, כי מצפיה בסרטון עולה כי המערער היה ממש בתחילת הפניה שמאלה, עדיין בנתיב נסיעתו, עת רוכב האופניים כבר נקלט בעדשת המצלמה ולמעלה משניה לפני ההתנגשות, כך שאין הסבר מניח את הדעת לכך שהנאשם לא הבחין ברוכב האופניים בשום שלב. לאור האמור שוכנע בית המשפט קמא כי רוכב האופניים רכב על אופניו ברחוב בלפור והיה בשדה הראיה של המערער בטרם החל המערער בפניה שמאלה וגם אם רוכב האופניים החל בנסיעה על הכביש ממרחק קצר יותר מ-174 מטר (שדה הראיה שנקבע על ידי בוחן התנועה), הרי שלפי הצילומים שהוגשו, עדות בוחן התנועה ועדות המערער היה על המערער לראותו כשזה נמצא עוד מטרים רבים לפני הצומת ולתת לו את זכות הקדימה.

נימוקי הערעור:

- הראיות שהובאו בפני בית המשפט קמא אינן מספקות להרשעת המערער, עניינים רבים נותרו בספק ומצדיקים את זיכוי של המערער.

- האופניים לא נבדקו ולא ניתן לדעת אם נערך בהם שינוי או שיפור אשר מגביר את מהירות הנסיעה למהירות גבוהה מהמותר.

- ויתור ההגנה על העדתו של נפגע העבירה אינו פוטר את התביעה מחקר האמת ואינה פוטרת את בית המשפט.

- הבוחן לא ערך ניסוי שדה ראיה אלא מדידה סתמית של שדה הראיה. ניסוי צריך להיערך בהשתתפות מעורבי התאונה, כאשר נערכות הצבעה והובלה ואז נבדקות הגרסאות.

בנוסף, בוחן התנועה לא ערך את הניסוי בתנאי זמן אמת מבחינת תאורה, הצללה, מזג אויר ורכבים חונים וכן לא עשה זאת עם אופניים הזהות במידותיהן לאלה של נפגע העבירה.

- בית המשפט קמא קבע כי רוכב האופניים יצא מבין כבים חונים אך לא נמדד גובהם, לא נמדד שיא הגובה של רוכב האופניים והאם הוסתר על ידי כלי הרכב החונים.

- המחדלים המשמעותיים בראיות אשר נבעו ממחדלי החקירה הרבים פגעו בזכותו של המערער להליך הוגן.

- בוחן התנועה לא קבע מה היתה מהירות נסיעתו של רוכב האופניים על סמך נתוני הזירה והממצאים הפורנזיים בה, כן לא קבע את קצב התקדמות המערער והתעלם מנוהל מט"אר הקובע כי שחזור יש לבצע עם הנהג המעורב ולא קבע את המהירות בה נהג המערער על פי

ממצאים פורנזיים בזירה.

- איש אינו יכול לענות על השאלה היכן היה המערער בציר הכביש כאשר נגלה לראשונה הרוכב בציר הכביש.
- שגה בית המשפט קמא כאשר פסל אפשרויות חלופיות סבירות ובלתי נמנעות מכוח ההיגיון, השכל הישר וניסיון החיים
- ניתן הגיוני יותר שהמשיב הגיע למקום התאונה בנסיעה ישירה מהכביש ולא משביל צדדי, אך היות ועסקין במשפט פלילי המדובר באפשרות קיימת ואין לשלול אותה.
- המדובר במשפט פלילי ועל המשיבה להוכיח כי ניתן היה למנוע את הפגיעה בהולך הרגל ולהוכיח באופן פוזיטיבי מה היה על המערער לעשות כדי למנוע את התאונה.
- לחילופין נטען כי העונש שהושת על המערער מפליג בחומרתו וקיצוניותו ונראה כי האשם התורם לא שוקלל דיו.

דין והכרעה

- ערעור זה נסב על השאלה האם המערער היה יכול להבחין ברוכב האופניים בטרם החל בפניה שמאלה וכפועל יוצא מכך היה צריך לתת לרוכב האופניים את זכות הקדימה.
- בית המשפט קמא השיב על שאלה זו בחיוב וסמך את קביעותיו על הסרטון המתעד את התאונה, על הדוח שערך בוחן התנועה, על עדותו של בוחן התנועה ועל עדות המערער.
- רגע התאונה תועד במצלמה, אך היות ואין ראייה המתעדת את כיוון הגעתו של רוכב האופניים (מעבר לטווח קצר מאד לפני התאונה), והוא אף לא העיד בבית המשפט, בית המשפט קמא קבע ממצאים בעניין זה על סמך הראיות שלפניו.
- בעוד שקביעותיו של בית המשפט קמא מתיישבות עם הראיות, גרסתו התיאורטית של המערער אינה מתיישבת עם הראיות ואף מנוגדת להן ואף אם נאמץ אותה, עדיין נגיע למסקנה כי היה יכול להבחין ברוכב האופניים.

בע"פ 517/19 אבו עמאר נ' מדינת ישראל נקבע:

"בהתאם לפסיקת בית משפט זה, כוחן של ראיות נסיבתיות אינו נופל מכוחן של ראיות ישירות, וניתן להרשיע נאשם על סמך ראיות נסיבתיות בלבד. עם זאת, יש הכרח כי המסקנה המפלילה תהיה המסקנה ההגיונית היחידה העולה ממכלול הראיות הנסיבתיות. לצורך הגעה למסקנה

זו, יש לבחון את מכלול הראיות ואת הסבריו של הנאשם וגרסתו העובדתית החלופית באספקלריה של ההיגיון, השכל הישר וניסיון החיים. ככל שקיימת גרסה עובדתית חלופית, המועלית על ידי הנאשם או המתגלה מהעובדות אשר הוכחו בפני בית המשפט, ממנה עולה מסקנה אפשרית אחרת מלבד המסקנה המרשיעה, יהיה די בכך לשם זיכוי מהאשמה המיוחסת לו. אולם, אין די בכך שתקיים מסקנה חלופית דחוקה, תיאורטית או מופרכת, היכולה לעלות מחומר הראיות, כדי להקים ספק סביר באשמתו של הנאשם, אלא נדרשת מסקנה חלופית סבירה שיש לה אחיזה בחומר הראיות (ראו: ע"פ 2460/15 ג' בארין נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקאות 51-52 (4.5.2016); ע"פ 8823/12 שבתאי נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 19 (1.7.2014)).

המערער טען שלא ראה את רוכב האופניים בשום שלב והניח מספר הנחות בפני בית המשפט קמא. הוא הניח שרוכב האופניים רכב על השביל המוביל אל גן הילדים, בו יש סככה שמנעה ממנו לראות את רוכב האופניים והוסיף "יכול להיות שאחרי שהוא עלה למדרכה, הוא ירד במפרץ בין המכוניות והגיע בין מכוניות".

הנחות אלה של המערער אינן מתיישבות עם הסרטון המתעד את התאונה ועם העובדה שהאופניים היו בהילוך 6 מתוך 7 הילוכים בזמן התאונה (ת/9 תמונות 14 ו-15), כאשר המהירות המקסימלית לאופניים כאלה על פי עדות הבוחן, היא 25 קמ"ש על פי התקנות.

כפי שציין בית המשפט קמא, בסרטון ניתן לראות שרכב המערער מגיע בנסיעה רצופה, לא מהירה, לצומת ופונה שמאלה מבלי לעצור בטרם הפניה. עוד ניתן להבחין כי כיוון הגעתו של רוכב האופניים, הוא על הכביש, ממול כיוון הגעת המערער, כאשר רוכב האופניים נוסע במהירות שאינה מתיישבת עם ההנחה של המערער שיצא מבין המכוניות החונות, בסמוך לצומת, אלא במהירות גבוהה יותר.

זוהי גם מסקנתו של בוחן התנועה. בוחן התנועה נשאל בחקירתו הנגדית בבית המשפט האם ייתכן שרוכב האופניים יצא ממבנה סמוך או ממפרץ קרוב והשיב:

"ממבנה סמוך לא. אפשר לראות בלוח התצלומים ת/9 תמונה , ו-2, כפי שניתן לראות כי המבנה מצד ימין הוא מגודר, מצד שמאל על המדרכה יש גדר בטיחות, לאחר גדר בטיחות אכן ישנו מפרץ חניה. יחד עם זאת, אם נסתכל על מהלך הפניה שמאלה לנתיב הנגדי, הוא חייב לראות את רוכב האופניים גם כשהוא נמצא בין הרכבים, הגובה שלו מעל הרכב הפרטי. אני מסתמך בעדות שלי על חקירת הנאשם, הוא אמר שלא היו רכבים נוספים בכביש ובשום שלב לא ראה את הרוכב. אני לא יכול לשלול את האפשרות שרוכב האופניים יצא ממפרצון, אבל יחד עם זאת באפשרות הנהג לראות את הרוכב ושנית אם הרוכב יוצא מבין הרכבים, לא יכול היה לצאת במהירות מקסימלית שזה 25 קמ"ש לאופניים מסוג זה על פי תקנות התעבורה".

הנה כי כן, גרסתו של המערער כי רוכב האופניים יצא מבין המכוניות בסמוך לצומת עד כדי שלא היה יכול להבחין בו נסתרת נוכח העובדה שאינה מתיישבת עם הראיות באשר למהירות וכיוון נסיעתו של רוכב האופניים בזמן התאונה, ואף אם ננסה להניח, לטובת המערער, כי רוכב האופניים לא יצא מבין המכוניות בסמוך לצומת, אלא בשלב מוקדם יותר, כגון בסמוך לשביל המוביל לגן, ולכן כן הספיק לתפוס תאוצה ולהגיע למהירות בה היה במועד התאונה, הרי שאם כך הם פני הדברים, היה יכול המערער להבחין ברוכב האופניים.

ב"כ המערער הצביע על מספר פעולות חקירה שלא נעשו על ידי המשטרה וטען שאילו נעשו, היה בכוחו כדי לזכות את המערער. כך למשל טען כי האופניים לא נבדקו ואין לדעת אם נערך בהם שינוי או שיפצור שיכול להביאם למהירות גבוהה מהמהירות המקסימלית שנקבעה. כן נטען כי ויתור ההגנה על העדתו של רוכב האופניים אינו פוטר את התביעה מחקר האמת והעדת רוכב האופניים בעצמה. עוד טען כי בוחן התנועה לא ערך ניסוי שדה ראיה אלא מדידה סתמית של שדה הראיה ושלא נמדד גובהם של הרכבים החונים ולא נמדד גובהו של רוכב האופניים.

בעניין זה ידועה ההלכה כי הגם שהעדרה של ראיה שמקורה במחדלי רשויות החקירה, יזקף לחובתה של התביעה עת תידון השאלה האם הרימה את נטל ההוכחה המוטל עליה, אין לומר כי הדבר יוביל בהכרח לזיכוי של הנאשם, כאשר השאלה המרכזית שיש לשאול היא האם מדובר במחדל חקירה כה חמור המערורר חשש שמא קופחה הגנתו של הנאשם באופן שהתקשה להתמודד עם חומר הראיות שמפלילו.

ראו לעניין זה ע"פ 5741/98 עלי נ' מדינת ישראל, תק-על 99(2) 1401, 1402:

"אכן, המשטרה אמורה לערוך חקירה מלאה ויסודית ככל שניתן. אולם המשטרה אינה אמורה, ואינה מסוגלת, לערוך חקירה מושלמת בכל מקרה. זוהי המציאות: גם המשטרה חייבת לפעול במסגרת משאבים מוגבלים ולפי סדרי עדיפויות. משום כך, אם הגיעה למסקנה כי יש בידה די ראיות כדי לתת תמונת אמת ולהוכיח לכאורה את האישום, ובעבירות חמורות נדרש שמסקנה זאת תהיה מקובלת גם על פרקליטות המדינה המגישה את האישום, היא אינה חייבת להמשיך בחקירה עד שתהיה מושלמת. אכן, המשטרה והפרקליטות צריכות להיות מודעות היטב לחובתן ... ולהשתכנע בעצמן כי הגיעו לחקר האמת, עד שהן מסיימות את החקירה, והן ודאי מודעות לכך שאם הראיות שנאספו לא יספיקו להוכחת האישום מעבר לספק סביר, הנאשם יזוכה. מכל מקום, במשפט פלילי השאלה שבפני בית המשפט היא, לא אם אפשר וראוי היה לעשות עוד צעדי חקירה אלה או אחרים, אלא אם יש די ראיות המוכיחות את האישום מעבר לספק סביר".

בנסיבות העניין, סבורני כי המחדלים המינוריים שפירט ב"כ המערער בהודעת הערעור לא קיפחו את הגנתו של המערער ואין בהם כדי ליצור ספק סביר שיביא לזיכוי, אף אם אזקוף אותם לחובת התביעה

ולטובת המערער. די במכלול הראיות שהובאו על-ידי התביעה על מנת לבסס ולהוכיח את אשמתו של המערער מעל לספק סביר.

לאור האמור, אני דוחה את הערעור על הכרעת הדין.

באשר לעונש שהושת על המערער, בית המשפט קמא התייחס לנסיבות ביצוע העבירה ולמדיניות הענישה הנהוגה והשית עונש מקל ביחס לנסיבות ביצוע העבירה ותוצאותיה ולא מצאתי כי יש לקבל את הערעור על גזר הדין.

על פי כתב האישום, לרוכב האופניים נגרמו חבלות של ממש בדמות:

- א. חבלה באזור לסת ושפה עליונה, חתך גדול ומדמם שנתפר.
- ב. שן שבורה עם דפורמציה ורושם לשבר באף, נזקק לרדוקציה של האף ובוצע תפר מעל שן 25.
- ג. הורדם והונשם בחדר הלם.
- ד. נזקק לקטטר בכיס השתן.
- ה. לצרצריה עורית פרונטלית גבוהה משמאל.
- ו. אושפז למשך 3 ימים בטיפול נמרץ.

באשר למדיניות הענישה הנהוגה ראו:

המחוקק קבע בסעיף 38(3) לפקודת התעבורה עונש מינימום של פסילה לתקופה שלא תפחת משלושה חודשים ומדיניות הענישה הנהוגת בעבירות של גרימת תאונת דרכים עם חבלות של ממש כוללת פסילה בפועל, כאשר טווח הענישה הוא מפסילת המינימום בת 3 חודשים ועד לפסילה של שנתיים, ולעיתים אף יותר (עפ"ת 7554-06-13 **שני אורנשטיין נ' מדינת ישראל**).

במקרים בהם רף הרשלנות גבוה יותר או אם מתלוות עבירות חמורות נוספות הנעוצות בבסיס הרשלנות או אם תוצאות התאונה קשות - תקופת הפסילה ממושכת יותר, ובמקרים של חבלות גוף קשות ברף גבוה, הענישה כוללת אף רכיב של מאסר מותנה ועד מאסר בפועל (רע"פ 2564/12 **יחיאל קרני נ' מדינת ישראל**).

ראו לעניין זה:

עפ"ת 2035-03-17 **מדינת ישראל נ' משה קטייב**: המערער הורשע על פי הודאתו בעבירות של נהיגה בחוסר זהירות, אי מתן זכות קדימה בפנייה שמאלה, גרימת תאונת דרכים, נזק וחבלה, גרימת חבלות של ממש, ונהיגה ברכב ללא ביטוח. בית המשפט השלום השית עליו את העונשים הבאים: צו לביצוע שירות לתועלת הציבור בהיקף של 300 שעות, פסילה על תנאי מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 5 חודשים למשך 3 שנים, פסילה בפועל מקבל או מהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 18 חודשים ופיצוי בסך 4000 ₪.

בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה והדגיש:

"כל התקרבות לצומת מחייבת בחינה זהירה ומדוקדקת וניתן להיכנס לצומת ללא סיכונם של עוברי דרך תוך כיבוד זכות הקדימה של כלי רכב לנסוע בדרך החוצה. אין צורך להבהיר כי חייו, פשוטו כמשמעו, של רוכב אופנוע בהתחשב בסוג הרכב ובמידת הפגיעה הפוטנציאלית הנשקפת, תלויים למעשה בדרך נהיגתו של נהג הנכנס לצומת ואינו מכבד את זכות הקדימה של רוכב האופנוע הנע לעברו. אין מדובר בנסיבות קלות ואין מדובר ברשלנות נמוכה, גם אם מדובר בהתנהגות רשלנית קצרה במשכה. בצד רשלנות זו, עומדת במלוא עוצמתה מידת הפגיעה בקורבן התאונה ויש לתת על כך את הדעת בהיקף הענישה ובצורכי ההרתעה שהינם בנפשנו".

בית המשפט המחוזי החמיר את עונשו של המשיב והשית עליו שלושה חודשי מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות, חמישה חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, פסילה מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה למשך 30 חודשים, פסילה על תנאי של 12 חודשים למשך 3 שנים.

יש להדגיש כי במקרה לעיל נגרמו לנפגע העבירה חבלות חמורות ומשמעותיות יותר.

עפ"ת 3186-09-13 **ערן מלול נ' מדינת ישראל** - המערער הורשע, על פי הודאתו, בעבירה של נהיגה בחוסר זהירות, אי מתן זכות קדימה בפנייה שמאלה, גרימת תאונת דרכים, נזק וחבלה של ממש, בכך שפנה שמאלה, מבלי לתת זכות קדימה לרכב שבא מולו, וגרם לתאונת דרכים עם נפגעים. נגזרו על המערער עונשים של פסילת רישיון נהיגה לתקופה של 11 חודשים, 200 שעות של"צ, התחייבות כספית, קנס ופסילה מותנית. ביהמ"ש המחוזי קיבל את הערעור וקבע כי עונש פסילה בן 11 חודשים בנסיבות העניין הוא ראוי ואולם העונשים הנלווים מצדיקים הפחתה ברכיב הפסילה ל- 8 חודשי פסילה, תחת 11 חודשי הפסילה שנקבעו על ידי בית המשפט השלום.

רע"פ 8035/13 **חנן אלחרר נ' מדינת ישראל** - המערער הורשע בעבירות שלנהיגה בקלות ראש, וחבלה של ממש כשלא נתן זכות קדימה להולך רגל לחצות את המעבר וגזר את דינו של הנאשם לפסילה בת 12 חודשים, פסילה על תנאי, קנס והתחייבות. ערעור המדינה התקבל ופסילת הרישיון

הוארכה ל - 18 חודשים. הערעור לבית משפט העליון נדחה.

עפ"ת 61391-03-15 **עלי שטרן נ' מדינת ישראל** - המערער הורשע בעבירות של נהיגה רשלנית, אי מתן זכות קדימה להולכת רגל במעבר חציה וגרימת תאונת דרכים שתוצאתה חבלות של ממש להולכת הרגל (שבר בירך ימין שבר ספירלי בירך ובברך שמאל, נזקקה לניתוח ואשפוז במוסד שיקומי). בית המשפט קמא הטיל על הנאשם 11 ח' פסילה ו-120 שעות של"צ. בית המשפט המחוזי קיבל את הערעור על חומרת העונש והעמיד את הפסילה על 8.5 חודשים.

לאור העובדה כי המחוקק קבע עונש מינימלי של 3 חודשי פסילה בחוק בנסיבות העניין ולאור מדיניות הפסיקה הנהוגה, נסיבות ביצוע העבירה, (גם צויין שבגופו של רוכב האופניים נמצאו אלכוהול וסמים), סבורני כי העונש שהשית בית המשפט קמא סביר ואף מקל ואיני מוצא מקום להתערב בו.

לאור האמור, אני דוחה גם את הערעור על גזר הדין.

ניתן היום, כ"ג אלול
תשפ"ד, 26 ספטמבר
2024, בהעדר
הצדדים.

נתן זלוצ'ובר, שופט
בכיר